

ניצוץ אחד

כה"י
פרשת פינחס תשפ"ד

ניצוץ אור ופרפראות יקרות משיעודי מורנו
הגה"ח ר' דניאל חיים אלתר שליט"א
ראש ישיבת 'פני מנחם' בעיה"ק ירושלים תובב"א

יו"ל בסיוע הנגיד הרבני הספואר
הרה"ח ר' מאיר מלניק ומשפ' שיחיו
ברוקלין - ניו יורק

פינחס בן אלעזר בן

אֶהָרֹן כַּהֵנִן (במדבר כה, יא)

לפי שהיו השננים מנזים אותו הכריזים בן
פוטרי זה שפיטס אזי אמו עגלים לעזרה זה
והרג נשיא שנט מישראל, לפיכך בא הכתוב ויחסו אחר אהרן

השלום הקטוע

ביאר הרה"ק רבי הושעיליה מדזיקוב זצ"ל
(פטרט יושע, ד"ה א"י פינחס [ט] ע"ג) שכה היתה טענת
השבטים כלפי פינחס: מפני מה זה הרגת
את זמרי, אי משום שעבר עבירה חמורה,
הרי גם זקנך יתרו היה עובד עבודה זרה
ולא הרגוהו, אלא אדרבה, קרבוהו למאוד.
ואף הכא היה צריך לעשות כן לזמרי, לקרב
אותו בחיבה גלויה, ועל ידי כן להחזירו
למוטב. ומדוע קצצת להורגו. על זה העלתה
התורה להצדיק את מעשהו, ויבא הכתוב
ויחסו אחר אהרן. כי הנה מה כתיב באהרן,
'אוהב שלום ורודף שלום' (למט 6 ט), ויש להבין
מהי כפילות זו. אלא שמתחילה היה אהרן
הכהן הולך תמיד בשלום ובמישור, יהיה
אשר יהיה. אכן בחטא העגל ראה כי ניצלו
זאת לרעה, ותמורת אהבתו שהרעיק עליהם
חטאו חטאה גדולה ויעשו להם אלוהי זהב,
ביודעם שלא יתקוטט עמהם. מני אז השלים
את דרכו, בהכירו כי מעלת השלום היא רק
היכן שנדרשת. לפעמים יש לאהוב את
השלום ולדבוק בו, אך לפעמים יש לרדוף
את השלום ולהתרחק ממנו, כי 'משנאיך
ה' אשנא ובתקומיך אתקוטט' (הללים קל"ג כ"א).
אם השלום נמצא מביא לידי חטא, אזי כאן
יש לרדוף אותו עד חרמה. כי אין שלום זה
אלא שלום פסול. הוא שהעיד בו הכתוב כי
עשה כן בדרכו של אהרן הכהן, ללחום את
מלחמת ה' לנוכח החוטאים, ולא להשלים
עם מעשיהם באיצטלא של שלום מזויף.

מהאי טעמא חותמת ברכת השלום
בתיבות 'ברוב עוז ושלום', כי אימתי נעלה
הוא השלום, בזמן שיש עמו גם עוז וגבורה
כאשר זה נדרש. הוא שאמר דוד המלך עליו
השלום (הללים לו טו): 'סור מרע ועשה טוב בקש
שלום ורדפהו'. עשיית הטוב והשכנת השלום
בין אדם לחברו, יפה היא וטובה, אך אסור
שבכך תוכשר הדרך לחטא. אימתי 'סור'
מרע ועשה טוב' ישכנו יחדיו, אם 'בקש
שלום - ורדפהו'. עיתים שתבקשנו, ועיתים
שאינן מנוס מלזנוח את השלום ולרדוף את
החטאים. 'עת לחבוק ועת לרוחק מִחֶבֶק ...
עת מלחמה ועת שלום' (קהלת ג ט-ח).

סיפר הרב אליהו בקשי דורון זצ"ל (ק"י בית
הלל פת ע"י טו), כי אחר שנמנה לרב בבתי ים,
נקלע פעם אחד בשבת פרשת בלק אחר
הצרהיים לאחד מבתי הכנסת שבבעיר, וסיפרו
לו מאורע חריג שאירע להם בעת מנחה
גדולה. המתפללים, פשוטי עם, הוציאו ספר
תורה לקריאת התורה במנחה, ומשפתחו
אותו מצאו בו
פסול. החזירוהו
לארון הקודש,
והוציאו ספר

לעילוי נשמת

הרבני הנגיד הרה"ח ר' שמואל חמניצקי ז"ל
בן הרה"ח ר' אברהם יעקב ז"ל
נלב"ע כ"ב בתמוז ה'תשע"ח, תנצ"ה
נדבת בנו הרה"ח ר' מאיר מלניק ומשפ' - ברוקלין נ"י, פטרון מכון 'אור הדש'

תורה אחר תחתיו, וגם בו מצאו את אותו
הפסול. רק הספר-תורה השלישי נמצא כשר.
המספרים אף לא ידעו לומר מהו הפסול
שמצאו בספרי התורה, אלא רק ידעו לציין
שהחכם שבחבורה הוא שאיתר את הפסולים.
ישבתי והרהרתי בדבר, סיפר, כי הלא מדובר
בספר תורה שרגילים לקרוא בו תדיר, ואיך
זה לפתע יארע בו פסול. כל שכן שמצאו
שתי טעויות זהות בזו אחר זו, שנדיר הוא
למאוד. הלא דבר הוא. עד שחשבתי - אמר
הרב - הרי היום קראו פרשת פינחס, ומן
הסתם המעוררים ראו את המילה 'שלום'
כשהאות ו' קטועה באמצעה, ולא ידעו כי אכן
נכתבת וי"ו קטיעה (קט"סין טו), ועל כן מיהרו
לפסול את הספר. בהתאם לכך, משהוציאו
את הספר השני, שגם בו מסתבר שנכתבה
ו' קטיעה כהלכתה, אף אותו פסלו. דווקא
הספר השלישי, שלא היתה בו ו' קטועה
[שחסר בו הידור זה, אך מכל מקום אינו פסול (עי פחד
יחזק ערך ס"ח ע"ג קט"ה, ש"ת נתי כס"ה ב כ"ג ש"ת רע"א, מהד"ק סי ט"ג)],
עליו סמכו את ידיהם באנחת רווחה...

הוא אשר דיברנו, כי יש החותרים לשלום
בכל מחיר, אף כשאינו כפי הדרוש בתורה,
ואינם יודעים כי לא זו דרכה של תורה.
כי לפעמים צריך לקטוע את השלום, ובכך
למנוע את החטא. מה שנראה בעיניך פסול
כי הוא קטוע, אין לך שלמות וכשרות יותר
ממנו. פעמים שדווקא אף אותו הקטוע הוא
השלום האמיתי והכשר.

ובני קרח לא מתו (במדבר כו, יא)

הס היו צעלה תחילה ונעשה המחלוקת הרכהו טענה צלנס,
לפיכך נעלם להם מקום גבוה צניהם וישנו שם

מחזיק במחלוקת ומתנגד לה בלבו

הקשה הרה"ק רבי מנחם מנדל
מליובאוויטש זצ"ל (ליקוטי שיחות לג, פגפגט ש"ה ב אות
א-ג ו'אח"ט), מפני מה האריך רש"י בלשונו הם
היו בעצה תחילה ובשעת המחלוקת הרהרו
תשובה בלבם. היה יכול לומר 'לפי שעשו
תשובה, לפיכך נתבצר להם' וכו'. עוד יש
להבין, מהו העונש הזר והמוזר שלא מצינו
כדוגמתו, שינתבצר להם מקום גבוה בגיהנם
וישבו שם. אם חטאו, הרי ראויים לעונש
מלא בגיהנם. ואם שבו בתשובה, למה לא
יניצלו לגמרי מדינה של גיהנם.

אלא, ביאר, יסוד גדול נלמד כאן. מתחילה
היו בני קרח שותפים מלאים למחלוקת, יחד
עם כל אנשי קרח. אלא שאז תקפו אותם
הרהורי תשובה בלבם, והבינו את טעותם
הנוראה. אכן
היתה תשובתם
חסרה, שרק
בליבם הרהרו

קנאות, בתוך לבבו של האדם עצמו

פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי מעל בני ישראל,
בקנאו את קנאתי בתוכם וגו'. והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונת
עולם, תחת אשר קנאו לאלוקיו וכפר על בני ישראל (כ"ב, א-ג).

מעשה פינחס ושכרו

יש לעיין במה שפירש רש"י, "בקנאו את קנאתי" - בנקמו את
נקמתי, בקצפו את הקצף שהיה לי לקצוף, כל לשון קנאה הוא
המתחרה לנקום נקמת דבר. והתמיהה, מניה וביה. דאי הכי שכל
לשון קנאה, הפירוש הוא המתחרה לנקום נקמה, מה קא משמע לן
בהוסיפו ענין קצף לכאן ומדוע זה הוסיף רש"י ופירש 'בקצפו את
הקצף שהיה לי לקצוף'.

עוד עלינו לעיין בפרשתא דא. שאמרו חז"ל, שדינו של זמרי הוא
שקנאין פוגעים בו, אבל 'הלכה ואין מורין כן' (פסח"ק פ"ג). ולא עוד,
אלא אמרו חז"ל (ט"ז) שאילו נהפך זמרי והרגו לפינחס לא היה זמרי
נהרג, כיון שפינחס רודף הוא. והדברים אינם מתיישבים על הלב.
ממה נפשך, אם חייב זמרי מיתה, יורו כן, ומדוע יקרא פינחס 'רודף',
והלא כדין עשה. ואם לאו, האיך פוגעים בו קנאים, ומדוע נשתכר
פינחס על 'רדיפתו'.

מתבדרא בבי מדרשא, לתת טעם לשבח בהפסק שיש בין מעשה
פינחס שכתוב בסוף פרשת בלק, לשכרו, שכתוב בפרשת פינחס.
ומאמר העולם לבאר בצחות, שכדי להוקיר ולתת שכר לקנאי, יש
לעיין בדבר שבוע שלם, לדרוש ולחקור האם אכן היתה קנאות שלם
שמים בלבד... (עי טעם הכרע [בא"ב] על קטנו, כשם למקור נרוך מסערה וחיף, ומנו לה משפיה דה"ב
ש"כ"ל, ע"י בית ומעשה ע"י ק"י ומתאמרה בשם של ליקוטי טפסים)

[וכאשר באו הדברים לפני המקנא קנאת ה' צב-אות הרה"ק מסאטמאר זצ"ל, אמר,
אדרבה, לכך תיקנו לקרוא את שכרו של פינחס שלא כהמשך למעשה, כדי שיופיע
בריח הפרשה, וכך גם התינוקות והפעוטות שעדיין אינם לומדים אלא את הפסוקים
הראשונים של הפרשה, ישמעו וידעו על קנאותו של פינחס, וממנו יראו וילמדו
לעשות... (עי מורה במערים, פינחס, ד"ה ו'אח"ט)]

ועלינו מוטלת המלאכה להבין, מה יש לעיין במעשה קנאות. אם
הדין נותן שכך יעשה - ראוי הוא לישול את שכרו. כמו בשאר מצוות,
שכיון שנעשו זוכה המקיימן לשכר, ללא עיון ובדיקה אחריהן.

מצוה שאינה גוררת מצוה

כדי להעמיק בענין הקנאות, יש לעיין עוד בכתוב 'לכן אמור, הנני
נותן לו את בריתי שלום', ואמרו בזה חז"ל (פסח"ק פ"ג) 'בדין הוא שיטול
שכרו'. וצריך טעם למאמרם. הלא כל עושה מצוה ראוי הוא לשכר,
ומה 'דין' יש כאן לזכותו על פי מעשיו.

יפה חישב וכתב בזה בספר 'דברי אברהם' לגאון רבי חיים אברהם
ארנסט זצ"ל אב"ד בארדייב (מגדולי תלמידי ה'חתם סופר' זצ"ל) (פינחס ד"ה
נמנה נתיק), דאכן במעשה זה של פינחס יש בדין להוסיף תוספת בשכרו.
שהרי אמרו חז"ל (למט פ"ד ט"ז) 'שכר מצוה - מצוה', דהיינו, שבזכות
מעשה מצוה אחת מסבב השם יתברך שיזדמן לפניו שוב מאותה
מצוה, וכך יגדל שכרו לעתיד. אולם, הני מילי, בשאר מצוות, אך
מצות קנאות, אי אפשר שיקבל בתורת שכר המצוה - לקיים מצוה זו
שוב, דחלילה שיוזמן השם יתברך לפניו מקרה נוסף של חילול השם
עד שיצטרך לקנא עליו. והלא לקנאי המקנא קנאת ה' באמת ובתמים
אין זה שכר שימצא עוד חוטא וינקום בו את נקמת ה'. וכיון שאי
אפשר לשלם לקנאי זה כגמולו במצוה נוספת כזו, ממילא 'בדין הוא
שיטול שכרו' - שכר אחר תמורת שכר מצוה - מצוה, הנמנע ממנו.

בדברים אלו ימצא המעיין בהם, יסוד גדול בתורת הקנאות. שמצוה
זו, אין ייחול שתבוא לידינו שוב [לא כאותם העומדים ברחובה של עיר בעצם
יום השבת, מייחלים ומצפים 'מתי תבוא לידי מצות מחאה וקנאות, ואקיימנה'. והלא
זהו היפך גמור לקנאות לשם שמים]. אדרבה, אין הקב"ה חפץ שיכעיסוהו
חלילה במעשים אשר לא יעשו. ומי שקנאת ה' בקרבו ולא קנאת

זוא דאחד
שיחות ודרשות

זוא דאחד
שיחות ודרשות

בתשובה, אבל לא עשו דבר בשביל כך, ואפילו בפיהם לא אמרו מילה. לא מחו בגלוי, ולא גינו כלל. לכן קיבלו עונש מידה כנגד מידה: הם נבלעו באדמה לעיני כל ישראל, ושם היו יחד עם כל חבריהם בעלי המחלוקת. רק שם בתוך הגיהנם התבצר להם מקום נבדל, על אשר בתוך ליבם פירשו משאר הרשעים. ללמדך, כי תום ליבך לא יצדיק את שבתך בתוך אנשי מרמה ומחלוקת. אחר שאתה יודע את חומרת הדבר, צא משם בקול מחאה. אל תשב עמהם בשתיקה של הסכמה.

והוסיף עוד, דמכל מקום שמעינן מהכא לאידך גיסא, כמה חשובה בשמים כל מחשבה של תשובה, כמה יקר הרהור זה שהרהרו בלבם בעצם להט

המחלוקת. כי אף על פי שנשאר רק בגדר מחשבה שבלב, לא קופח שכרם על כך.

ותקרבנה... ותעמודנה (במדבר כו, א-ב)

מידת דרך ארץ

דקדק הרה"ק רבי חנוך צבי הכהן מבענדין זצ"ל (יבין פלא) כי מקודם 'ותקרבנה', ורק לאחר מכן 'ותעמודנה'. לימדך הכתוב דרך ארץ שבבנות צלפחד, שלא התפרצו לעמוד מיד לפניו, אלא קודם 'ותקרבנה', ורק אחר כך עמדו לפניו.

בחנית הטענה

בדומה לזה ביאר האור החיים הקדוש [גלב"ע ט"ו בתמוז תק"א] שתחילה פנו לזקני שבטן - זקני מנשה,

לדעת אם יש מן הצדק בטענות שלהן. רק לאחר שביררו את אמיתתן, באו ושטחו טענותיהן לפני משה. שלא כמידת סתם אינשי, שכל שיש לו איזו טענה ומענה, מיד רץ הישר לבית הדין לזעוק חמס, לפני שכלל בדק את טיב טענתו.

כי בחטאו מת ופגים לא היו לו (במדבר כו, ג)

לפי שגרם החטא

ה'אבן עזרא' מביא כאן את פירושו של רבי יהודה הלוי הספרדי, שתיבות 'כי בחטאו מת' דבוקות עם 'ובנים לא היו לו', 'כאשר ייאמר היום, בעוונותיו אירע לפלוגי כך וכך'. כמי שאומר, שבעוונותיו נגרם לו שלא היו לו בנים. וכך יש לפסק

המשך בעמוד אחרון

דוא דאחד - המשך מעמוד א

חשבונות או היתר לרציחה חלילה, אינו אלא רודף וחיב בעצמו על הריגת החוטא.

בפרשת הנחלות להלן, כתיב על צלפחד בן חפר (ד.יב) 'אבינו מת במדבר, והוא לא היה בתוך העדה הנועדים על ה' בעדת קרח, כי בחטאו מת'. ואמרו (ספ"ט) שצלפחד הוא המקושש, ואיתא (סו"ט כ"ב ק"ט: ד"ה לפ"ה: בשם מדרש) שלשם שמים נתכוין.

דבר פלא גילה האר"י הקדוש (מקו"ט ט"פ שנת ק"ק), באותו מעשה המסופר בגמרא (סו"ט) 'תנו רבנן, מעשה בחסיד אחד שנפרצה לו פרץ בתוך שדהו, ונמלך עליה לגודרה, וזכר ששבת הוא, ונמנע אותו חסיד ולא גדרה. ונעשה לו נס, ועלתה בו צלף וממנה היתה פרנסתו ופרנסת אנשי ביתו'. ואמר האר"י ז"ל, 'דע, כי החסיד זה, הוא רבי יהודה בר אלעאי, ואז נתנוצץ בו נשמת צלפחד הצדיק, אשר חטא בענין קשישת עצים בשבת, כדברי רבי עקיבא ז"ל. ועתה תיקן אותו חסיד בחסידות זה ומעשהו. וזהו סוד שאמרו חז"ל, שיצא לו צלף חד וממנו היה פרנסתו ופרנסת ביתו. כי 'צלף חד' היינו 'צלפחד', והיתה מזה פרנסתו, כי הוא תיקן מה שקילקל מקודם, והזדונות נעשו לו כזכויות בתשובה מעליותא כי האי'.

מעשה זה באותו חסיד, הוא דוגמא נכונה, לקנאות של אמת. שהלא הרהורים מותרים בשבת (שנת ק"ט: ש"ע פ"ה סי' ז' ס"ח), אלא שהוא קינא קנאת ה', ובלהט קנאותו החליט לנהוג בצורה חריפה, ואסר על עצמו לגדור את שדהו לעולם ועד. אבל, קנאות זו היתה לעצמו. על חשבונו ובתוככי לבבו פנימה. זוהי הקנאות הרצויה, שיש בה כח לכפר על חטאים קודמים.

'הקצף שהיה לי לקצוף'

עתה יתבאר דברי רש"י שפתחנו בהם, שהוסיף לבאר בקנאותו של פינחס, 'בנקמו את נקמתי, בקצפו את הקצף שהיה לי לקצוף'. כי אכן סיום דבריו אלו, הוא גם חלק מהגדרת הקנאות. כי כל עונש הבא לו לחוטא, אינו חלילה נקמה בו, אלא תיקון עבורו או במטרה להעלותו על דרך טובה. וכאשר אדם מקנא לה' ומקיים בחוטאים את דינם, אל לו לערב בזה תחושת נקמה או נצחון חלילה, אלא יעשה הכל בכוונתו של הבורא - לטובת האיש הנלקה ולטובת קדושת ה' וקדושת עמו ישראל. וזהו השבח בקנאותו של פינחס, שכיוון לאותה מטרה של הקב"ה.

וזהו 'הקצף שהיה לי לקצוף'. שכן כל קנאי יש בו קצף וכעס, אך לרוב, הקצף אינו ממקום טהור, והוא בא לו מכח עניינים עצמיים של נקמה וכדומה. לא כן היתה קנאותו של פינחס, שכאשר קצף היה זה קצף שכולו בשביל הקב"ה. שמי שאוהב מה שהקב"ה אוהב, ושונא ומתעב מה שהקב"ה שונא, הוא יודע איך ולשם מה לעשות דין פלילים בחוטאים.

על כן, כאשר משבח הכתוב את פינחס על 'אשר קינא לאלוקיו', מצא רש"י לנכון להדגיש ענין זה, שקנאות היא אך ורק כאשר הקצף הוא קצף אלוקי ושמימי, ללא תערובת קצף פרטי ועצמי...

הפוך לנו לששון ולשמחה

בפרשתנו נמצא רמז לימי המועד העתידיים לבוא לנו במהרה בימינו, בימים אלו (פי' פס"ר ט"פ כ"ה: ילק"ט: ל"ח: רמז תרנ"ג: ועי' וע' קודם דברים ל"ה א"ה הדברים). שהרי בפרשת המועדות, בין כל מועד ומועד יש הפסק פרשה שתומה. אולם בין חג עצרת לראש השנה יש הפסק פרשה פתוחה (לקמן כ"ה: ל"ב). ורמז בזה האדמו"ר מבאיאן שליט"א, שיש כאן מקום למועד נוסף. והוא המועד הנשגב שיאיר לנו הקב"ה בעת הגאולה, בימים אלו שבין חג השבועות לראש השנה. ואלו הם הימים, שבעה עשר בתמוז ותשעה באב, שלעתיד לבוא יתהפכו לששון ולשמחה ולמועדים טובים, ולכן מותרים את הפרשה פתוחה עבורם.

ואיתא ב'אוהב ישראל' (פינחס ד"ה למה קריק) שלכן קוראים פרשת פינחס בימי בין המצרים, שבפרשת פינחס מניינים ימי המועדים, וימי בין המצרים אף הם עתידים להיות כמותם.

וכבר ניבא כן זכריה (ז' ט'): 'כה אמר ה' צב-אות, צום הרביעי וצום החמישי וצום השביעי וצום העשירי, יהיה לבית יהודה לששון ולשמחה ולמועדים טובים'. (משנה ממך שיהי' ס"ג פ"ר פינחס ה'הש"ט)

עצמו, יקווה בכל זמן שחלילה לא יבוא שום בר ישראל לידו חילול שם שמים, והלוואי ולא יצטרך למחות.

על מה יצא הקצף

זוהי ההתבוננות הראויה שיש לדון עליה אחר כל מעשה קנאות. למי קינא המקנא. האם אכן לשם שמים קינא, או שקינא עבור עצמו [ואם כי בכל המצוות ישנן פניות שונות, אך בקנאות, כל זמן שאינה נקיה לגמרי לשם שמים, הרי היא אסורה מעיקר הדין, ודינו כמזיק וכרודף].

ובקל אפשר לעמוד על טיבה של מחאה, עד כמה היא לשם שמים. שהנה על אלו התינוקות שנשבו המחללים את השבת רח"ל, מזדעק האדם בקלות בגערת 'שבת'. ואילו בבית המדרש כאשר נכשלים חברים וידידים בחילולה של השבת, מחמת דיבור של חול האסור על פי הלכה וכדומה, אז לא יזדעק בגערת השבת. והדברים תמוהים, הלא כלפי שמיא, אפשר שאדרבה, יתר קפיאד יש על היודע רבונו, מאשר על חילול הנעשה על ידי נחותי דרגה - התינוקות שנשבו. ואיה כבוד קונו.

אלא, שבפני מי שפחותים ביראת שמים, קל לנו יותר למחות, שהרי המוחה בהם מרגיש נקי וצדיק לעומתם. אבל לאנשים כערכנו איך נמחה בעדם, והלא גם אנחנו נכשלים, וכי על עצמנו גם כן נזעק 'שבת'... נמצא שבעצם אין זו קנאות זכה ונקיה.

מאידך, מסופר על תלמידיו של המחנך הגה"ח רבי גד'ל אייזנר זצ"ל, שסיפרו לפניו בכאב ובזעזוע רב מה שראו עיניהם, שנים מחבריהם שנמצאו במסעדה שאינה כשרה רח"ל. שאל להם רבי גד'ל, האם היו אלו היהודים היחידים באותו מקום. אמרו לו, לאו. אם כן, מדוע אינם נרעדים שיהודים רבים כל כך מחללים שם שמים ונכשלים במאכלות אסורות, שאל. השיבו הבחורים, 'זהלא הם אינם מאנשי שלומנו'. אמר להם רבי גד'ל, הנה לכם, לא כבודה של השכינה מדברת מתוך גרוככם, אלא את כבוד עצמכם הנכם דורשים, כואב לכם שראיתם שאדם יכול להיות לבוש כפינחס ולעשות מעשה זמרי, ונדמה לכם כנהנה משני העולמות...

כך יש להתבונן טרם כל מחאה ולפני כל קנאת ה', האם אכן אך לאלוקים היא הקנאות, או שמא מניעים אחרים הם הגורמים, ואזי הקנאות פסולה ופגומה.

אשר על כן, גם מעשה פינחס וקנאותו, אינה 'הלכה ומורין כן'. כי אפילו שאכן היה שם חילול ה' נורא, אך עדיין, אין כל אדם רשאי ליטול את כתר הקנאות ולעשות ככל העולה על רוחו, עד שידע בבירור כי אכן אך ורק כבוד הקב"ה וקדושת בני ישראל הם הנוערים בקרבנו, ולא חלילה שום צד זר.

משכך, תיתכן מציאות כזאת שהקנאי אכן דין 'רודף' יש לו, ואם קם עליו החוטא והורגו אינו נהרג עליו, יכול הוא לטעון שבעיניו הוא אותו קנאי רודף בעלמא ותו לא. ומאידך, מי שאכן עושה כן לשם שמים, בדין הוא שיטול שכרו. ועל כגון דא כתיב (ספ"ט ד' ועי' ט"ו: כ"ב) 'כי ישרים דרכי ה', וצדיקים ילכו בהם ופשעים יכשלו בהם' - שני קנאים העושים אותו מעשה, אך זה שלשם שמים נתכוון צדיק הוא, ואילו האחר פושע ורודף הוא.

רק מי אשר יחם לבבו'

את זה דרש באופן נפלא הרה"ק האבני נזר' זצ"ל (פי' נחום ה'הש"ט פינחס: א"ה ט"ו), ואמר, ששנין 'קנאין פוגעים בו', דומה למצות גואל הדם, דכתיב ביה (דברים י"ט: ו') 'פן ירדוף גואל הדם אחרי הרוצח, כי יחם לבבו, והשיגו כי ירבה הדרך, והכהו נפש, ולו אין משפט מות כי לא שונא הוא לו מתמול שלשום'. כלומר, כמו שאצל ההורג נפש בשגגה, גואל הדם שהרגו, פטור [ונחלקו בגמרא (פס"ט: י"ב: ט) אי מצוה או רשות], אך מי שאינו מתכוון לגאול את הדם, והורגו בזדון, הרי הוא רוצח גמור [ועיין שם שנחלקו, אי מותרים כל ישראל להורגו, או שחייבים עליו. אך מכל מקום, הא ודאי שאף למתירים, היינו רק לשם מטרה זו, ולא משום חשבון אחר חלילה]. כך הוא בבוועל ארמית, שקנאים פוגעים בו. וקנאי הוא מי שהוא 'גואל הדם'. ומי הוא גואל הדם של מעשה החילול? מי ש'יחם לבבו'. האיש אשר לבבו חם ובהיגו תבער אש למען קדושתם של ישראל ולכבוד השכינה, כפינחס קנאה, הוא גואל הדם שאכן פטור ואף מצוה עליו להרוג. אבל מי שאין לבו חם, אלא שנתערבה בו מחשבת פגול של סילוק

פרק אחד

משיעור פרקי-אבות

ואל תתודע לרשות (א, י)

אלו שהכל ברשותם

פירש רבינו עובדיה מברטנורא, מפני מה נקרא שמה 'רשות', מפני שהרשות בידה לעשות כחפצה. וכתב החתם סופר¹ שלעולם היה מקום להיזהר מכל אדם, ולא להתחבר עם שום איש, שהרי כל אחד עושה כרצונו וכחפצו ואינו מתחשב בזולתו. שהרי 'ועיר פרא אדם יולד'² (פסחים י"א ט) כתיב. אלא ש'מלך במשפט יעמיד ארץ' (משלי טו ז). יש מערכת שלמה של שופטים ושוטרים, חוקרים ובתי דינים, והם העוצרים בעד בני האדם ומאלצים אותם להתנהג באיפוק. אך המלך עצמו, אין עליו קצין ומושל, והוא השופט והמחוקק, ועושה ככל העולה על רוחו. על כן ממנו צריך להיזהר כמפני אש מתלקחת.

בכלל זה הם גם אותם האנשים העריצים הסוברים שהעולם הוא הפקר, והם קובעים את האמת מה נכון ומה לא, וכי כביכול לית דין ולית דיין. שבזוודאי שגם מהם צריך להתרחק ביותר. אף אלו בכלל 'אל תתודע לרשות', אחר שכל העולם כרשות בידם, לעשות ככל העולה על רוחם. וכמליצת החכם: ירא אני מאלוקים, וממי שאינו ירא אלוקים. 'רק אין יראת אלוקים במקום הזה והרגוני'³ (בראשית כ"ב י).

ועוד ירומז בו כנגד אותם אלו הסבורים כי הכל שלהם ובבעלותם. כל מה שיחפצו, ינסו לנכס לרשותם. אף אלו בכלל האזהרה 'אל תתודע לרשות'. אלו שנדמה להם שהכל שלהם ובשליטתם.

עשה תורתך קבע, אמור מעט ועשה הרבה (א, טו)

קבוע כמחצה על מחצה

מפרש רבי אליעזר פאפו בעל הפלא יועץ⁴ בספרו 'אלף המגן', דקיימא לן (וימא פלי: כחובות טו, ויער) 'כל קבוע כמחצה על מחצה דמי', אף אם אינו אלא מיעוט קטן. לכן מיעץ לנו התנא, 'עשה תורתך קבע', וכיון שתהיה תורתך קבועה היא נידון כמחצה על מחצה. וזהו המשך המשנה 'אמור מעט ועשה הרבה', כי גם אם לא תאמר אלא מעט, אך כיון שיהיה בקביעות יחשב לך הדבר כאילו עשית הרבה.

ולא מצאתי לגוף טוב אלא שתיקה (א, יז)

הגוף מנהיג או הנפש

פירש השפת אמת⁵ (כ"ג) כי 'שתיקה' זו הכוונה לשתיקתו של הגוף. שכן הגוף והנשמה מושכים כל אחד לצד שלו. כיון שישתיק האדם את הגוף מרדיפתו אחר מאוויו, מיד תאיר הנשמה ותנהיג היא את האדם. כי לעולם תלויים הם זה בזה, או שהנשמה תוביל את הגוף, או שהגוף יוביל אותה, חלילה.

לחידודא דמילתא, מסופר על הרה"ק בעל התניא⁶ מלאדי זצ"ל שנסע בדרך עם תלמידו החסיד רבי פינחס רייזעס. כשעברו בסמוך לפונדק דרכים ביקש התלמיד רשות מרבו לעצור קמעה, שיוכל להיכנס פנימה להחיות את נפשו בשתיית יין-שרף. כששב לעגלה שאל אותו הרב, מה לקחת לקנח יחד עם היין-שרף. השיב רבי פינחס שקינח ברקיקי 'אייער קיכלי' [עוגיות ביצים]. התפלא הרב ושאל, והלא בשולחן ערוך שלי מובא שהואיל וברכתם מוטלת בספק, על כן לא יאכלם בעל נפש אלא בתוך הסודיה (פי' שיערבי קסת יי: שם ברכת לוח סתמין ת ט). השיב החסיד: נו, אם כן אזי אינני בעל נפש. נתן בו הרב מבט נוקב, ואמר לו: אלא מה הנך, בעל גוף?! אם הנפש אינה הבעלים על האדם, אזי מיד הגוף הוא השולט. כי שני אויבים המה, כשזה קם זה נופל. על כן אמר התנא, הדבר הטוב לגוף הוא שפשוט ישתוק, ואז הנשמה כבר תנהיגו באורחות אמת.

כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא

שווי של עולם הבא

מעשה שהיה (פי' סיפורי חסידים, כי תפא ג סיפור 505) ביהודי תם וישר דרך שהגיעו בנותיו לפרקן ולא היה בידו ממון הדרוש לצורכי נישואיהן. קם ונסע לדרוש בעצתו של הרה"ק מאפטא זצ"ל. הציע לו הרבי שיצא לשוק הגדול, וכי את העסק הראשון שיזדמן לפניו יקנה, וה' יצליח דרכו. יצא האיש לשוק והמתין להצעות. מעות לא היו בידיו, מלבד חצי קופייה שחוקה, אך הוא את מצות רבו קיים בלא להתחכם. עמד שם לץ יהיר ובעל נכסים, וחזה באותו ערב ומסכן עומד באמצע השוק כביכול תר אחד דבר מה. מצא לו שעת הכושר להשתעשע באומלל זה, והחל מתלוצץ בו ושואל למעשיו. האם באת לשוק לרכוש סחורה או למכור דבר מה? אכן, השיב לו העני, באתי הנה במטרה לקנות. וכמה מעות יש ברשותך לצורך מקח וממכר. מחצית הקופייה, השיב העני. העשיר לא עצר את רוחו, והחל מתפרץ בצחוק קולני. הראיתם בטלן זה, בא לקנות ביום השוק בחצי קופייה! וכי מה תוכל לקנות בסכום כזה?! הדבר היחידי שהייתי יכול להציע לך זה את העולם הבא שלי...

החסיד בתומתו מיד השיב, אדרבה, אקנה את העולם הבא שלך. הליצן ניאות לעסקה, שחק מלא פיו, נטל ממנו את כספו, וגמרו ביניהם את המקח בשטר ובקינן. שב העני בינתיים לבית המדרש הסמוך, והליצן שב לאכסנייתו. משועשע סיפר לאשתו על המשחק המעניין שהיתה באיזה בטלן עלוב נפש שמצא בשוק. נחרדה האשה ואמרה, מה היה לך כי מכרת חלקך בעולם הבא בעבור סכום פועט שכזה?! ביטל הלץ במחי יד את כל הענין, באומרם כי לא היה זה אלא דרך שחוק והיתול. אך היא בשלה, ואינה מרפה. הלא המטבע של אותו אדם בידך, משמע היתה גם היתה העסקה ביניכם. ואני בשום אופן לא אוכל לחיות עם אדם שגם כבר חלק בעולם הבא אין לו. ראה האיש כי מתעקשת היא, פנה לחפש את העני, לבקש את ביטול המקח.

אחר שסובב בעיר מצאו לאותו החסיד בבית המדרש. בא בבטחה והפטיר אל החסיד, הלא ודאי הבנת כי רק דרך שחוק עשינו כן. אך החסיד הביט נכחו בתדהמה, והתעקש: לא ולא, שום שחוק אין כאן. היה זה קנין אמיתי וברצינות גמורה. הכסף נתון לך, וחלקך לעולם הבא עבר לרשותי. ביקש הסוחר העשיר שייאות לחזור בו מהעסקה תמורת כפליים ממה שנתן, אך החסיד לא הסכים בשום אופן. הכפיל ושילש את המחיר, והלה עודנו בשלול מחזיק בעסקה. העלה העשיר את המחיר עוד ועוד, ולשוא. עד שלא יכול היה החסיד לעמוד בהפצרותיו, ואמר לו: שמעני נא, בעצת הרבי קניתי ורק בעצתו אמכור.

הלכו שניהם ובאו אל הרבי. שטח הלץ את בקשתו לחזור בו מהמקח, והעני השיב מה שיאמר הרבי כן אעשה. שאל הרבי את העני מה הסכום שידרש לו כדי להשיא את בנותיו בכבוד. הרהר האיש ונקב בסכום של שלשת אלפים רובל. הכריע הרבי ואמר, אם ישלם המוכר את מלא הסכום תשיב לו את חלקך בעולם הבא שמכר לך. ניסה הסוחר להתמקח ולהוריד מן הסכום הגבוה, אך הרבי באחת, רק בסכום הנקוב תוכל לשוב ולקנות את חלקך שמכרת לו. מחוסר ברירה נאלץ אותו לץ להזיל מכיסו שלשת אלפי רובל טבין ותקילין, כדי לגאול את חלקו בעולם הבא.

אותה אשה חכמנית היתה. פנתה לרבי ושאלה, כעת לאחר כל מה שנעשה, יגלה לי הרבי האם אכן יש ממש בחלקו של בעלי לעולם הבא? האם היתה כאן מכירה כדין ורכישה כהלכה? האם אכן שוה היה להוציא על כך שלשת אלפי רובל יקרים? השיב לה

הרבי, צדקת בשאלתך. אכן, בשעה שמכר בעלך את חלקו בעד חצי הקופייה, חלקו לא היה שוה אף סכום פועט זה. אולם כעת, משהזיל מכיסו שלשת אלפי רובל כסף כדי לפדותו, שוב שוה חלקו בעולם הבא הרבה יותר ממה ששילם עליו! הוא שאמר 'כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא'. איזה חלק שהוא, יש לכולם. אך מה גודלו של חלק זה, הוא כמה שרואים חשיבות בעולם הבא שלהם, ומוכנים לתת ולהקריב בעדו.

אל תהיו כעבדים המשמשין את הרב על מנת לקבל פרס (א, ג)

האומר על מנת

הקשה הגאון רבי יוסף חיים קרא זצ"ל בספרו 'מנחת שבת', הלא גם בתורה הובטחו 'יעודים שונים כפרס על קיום המצוות, ולמה אסר זאת התנא.

הוא מותיב לה והוא מפרק לה בדרך צחות, לפי מה שאמרו חז"ל (גיטין ע"ד) 'כל האומר על מנת, כאומר מעכשיו דמי'. בא לומר, כי מה שמקיים מצוה מתוך ידיעה כי יקבל עליה גמול טוב, בזה כשלעצמו אין איסור. ואדרבה, מתוך שלא לשמה, בא לשמה (פסחים כ: סוטה כ"ג: וי"ד). אבל כל שעושה את המצוה רק על מנת לקבל את השכר, בזה אמרינן 'האומר על מנת, כאומר מעכשיו דמי', שרוצה שכר כבר השתא בהאי עלמא. ועליו אמר קרא 'היום לעשותם' (דברים י"ג ט) - 'ולמחר לקבל שכרם' (יערובין כ"ג), ולא היום לעשותם והיום לקבל שכרם.

עשה לך רב, וקנה לך חבר (א, ו)

מנהיג כחבר

באמת, אומר היה הרה"ק רבי דוד מלעלוב זצ"ל, מה שרבי יכול לפעול, יכול גם חבר טוב ונאמן לפעול לרעהו, באם צרת רעהו נוגעת לו עד דכדוכה של נפש. אבל היכן נמצא חבר טוב שכזה שתיגע בנפשו צרת זולתו כאילו היתה זו צרתו הוא, רק הרבי הוא חבר טוב שכזה... על זה אמר התנא 'עשה לך רב, וקנה לך חבר'. איזהו הרב אשר תעשה לך, כזה אשר צרתך מעיקה לו כחבר נאמן.

ואמר הרה"ק רבי מנחם מנדל מוורקא זצ"ל (הצ"ק השובק י"א ע"ה, ועי' שמועה יתכן, שם אצוי סרס"ק רבי יתכן שווארסק), שזאת ביקש משה רבינו רעיא מהימנא מאת המקום ב"ה 'יפקוד ה' אלוקי הרוחות לכל בשר איש על העדה אשר יצא לפניהם' (במדבר כ"ו טו-יז), ביקש שימנו לתפקיד המנהיג רבי כזה אשר יצא לפנינו, 'אז זאל ער אויסגיין פאר זיי', שיהא לבו 'יוצא' אליהם ברוב דאגה והתמסרות עבורם.

כאשר בא רש"י לבקשתו זו של משה רבינו בשלהי ימי חייו, הוא מפליא את דבריו, 'להגיד שבחן של צדיקין, שבשעה שנפטרין מן העולם מניחים צרכי עצמן ועוסקין בצרכי הציבור'. מפרש היה זאת הרה"ק בעל 'אמרי נועם' מדיז'קוב זצ"ל, שבשעה שהצדיק נפטר מה'עולם', לאחר שאנשיו פרקו אצלו את כל חבילות צרותיהם ונגעיו לבבם, אינו הולך לעסוק בצרכי עצמו, במדרגותיו שלו, אלא מניח צרכי עצמו, ועוסק בצרכי ציבור. עדיין עסוק הוא הרועה הנאמן בקשיי הציבור שהובאו לפניו במשך היום ומשתדל לפעול למענם ולהקל בעד מכאוביהם.

מסופר על אחד ממקורביו של אדמו"ר הפני מנחם זצ"ל שהתבטא בפניו לאמר, פלוני שהיה היום אצל הרבי אומר שהוא נכנס דואג ויצא שמח וטוב לב, הרבי גלל מעל לבו אבן גדולה. השיב לו הרבי מיניה וביה, וכי להיכן הלכה אותה אבן, היא עברה אלי, הנה יושבת היא כאן בלבי...

ניצוץ אחד - המשך מעמד ב

את התיבות: 'כי בחטאו' אירע לו, אשר 'מת ובנים לא היו לו'. ומחמת חטאו נתקיים בו 'אוי לו למי שבניו נקבות' (פסחים סה: קדושין פב: ב"ב טו).

לְמַה יִרְעַע שֵׁם אָבִינוּ (במדבר כו, ד)

יהא שמיה רבא

רמז מצא כאן הגה"ק רבי יעקב צבי יאליש זצ"ל, בעל 'מלוא הרועים' (קול יעקב על התורה, כאן) בדרך הפנימיות, דהאי 'אבינו' דהכא אינו אלא אבינו שבשמים. ויבאר על פי מה שמסרו חז"ל (פסחים נ: קדושין ע"א) 'לא כשאני נכתב אני נקרא. נכתב אני ביו"ד ה"א, ונקרא אני באל"ף דל"ת' (וכיוצא בזה אמרו (מנחת כ"ח א"א) שכל זמן שעמלק בעולם, אין השם שלם). ולזאת האדם החכם ובר הלבב יסור תיסרנה כליותיו ונפשו עליו תהמה, 'למה יגרע שם אבינו', ואימתי נזכה שיהא שמו שלם ונקראנו ככתיבתו. שתתגלה מלכותו, ויתגדל ויתקדש שמיה רבא, במהרה בימינו, אמן.

וְלֹא תִהְיֶה עֲדַת ה' בְּצֵאֵן אֲשֶׁר אֵין לָהֶם רֵעָה

(במדבר כו, ז)

רועה להם או לעצמו

בדימוי מנהיגם של ישראל לרועה צאן, ביאר הרה"ק משינאווא זצ"ל (עי' בשורות טובות שיחות וסיפורים, בערכו), כי סימן יש בדבר. שכן סתם רועה צאן אינו משום שלבו הרחום קורא לו להנהיג את הצאן ולספק להם כל צרכיהם, אלא משום שהוא זקוק לפרנסה, ודאגתו לצאן היא רק כאמצעי להביא מזון לביתו. נמצא הצאן באמת 'אין להם רועה', כי הרועה הוא למעשה רועה לעצמו. הוא שאמר חז"ל (פסחים ס"ג א"א) 'אין להם רועה' על הפסוק (בראשית ט"ז) 'וילכו אחיו לרעות את צאן אביהם בשכם', שנקוד על 'את', ללמד 'שלא הלכו אלא לרעות את עצמן'. על זה ביקש משה מהקב"ה, שבני ישראל יהיו עם כזה אשר הוא 'להם' רועה, ולא עם מי שאינו רועה אלא לטובת עצמו. תפקידו של רועה ישראל להיות מסור לצאן ולדאוג להם, ולא להכביד ולנצל אותם שהם ישרתו אותו וידאוג לו.

אֵת קַרְבְּנֵי לְחֵמֵי לְאִשִּׁי ...

תִּשְׁמְרוּ לְהַקְרִיב לִי בְמוֹעֲדוֹ (במדבר כה, ב)

נשמותיהן של צדיקים

במלאות ימי השלושים

להרה"ק השם שלמה' ממונקאטש זצ"ל [נלב"ע כ"א בסיון תרנ"ג], שנפטר בגיל ס"א, עמד בנו בעל ה'דרכי תשובה' זצ"ל והספידו, וכה אמר בתוך דבריו (תפארת נשים, כאן ד"ה ט): איתא בגמרא (מנחות ק), מאי דכתיב 'לעולם זאת על ישראל' (ד"ה ב' ג' ד), 'זה מזבח בנוי ומיכאל שר הגדול עומד ומקריב עליו קרבן'. ואיזהו קרבנו, הביאו בתוספות (ד"ה ומיכאל) בשם המדרש (עי' אצל המדרשים, עמ' פד: ועי' חנינה י: ע"פ גימטת העין יעקב, עי' הגאון הג"ח שם אות ט), 'יש מי שאומר, נשמותיהן של צדיקים'. כי הצדיקים מסתלקים לכפרה על כל הדור כולו. הוסיף ה'דרכי תשובה' והרטיט בקולו: אמנם מבקש הקב"ה, שפרו מעשיכם, ובזה אף כאשר 'קרבני לחמי' הוא 'לאש', מאת אישי וצדיקי עם ישראל, מכל מקום 'תשמרו להקריב לי במועדו'. שלא יקרבו נשמות הצדיקים על מזבח של מעלה אלא אך ורק במועדו. שלא תגרמו בעוונותיכם שאצטרך לקחת את הצדיק מן העולם טרם זמנו. [ובקובץ קול תורה (ש"ס) ח, חצרת ג-ד [פלאטין תרפ"ו] סי' פ"א ד"ה ושמעתי ק"ל] הביאו בשם הגה"ק רבי אלעזר הכהן מפולטוסק זצ"ל.]

אף כאשר נפטר הרה"ק רבי יעקב משה מקאמארא זצ"ל [בט"ו בתמוז תרפ"ט], והוא בן ס"ח שנה, היה זה בפרשת פינחס. עמד חתנו הרה"ק בעל ה'מנחת אלעזר' ממונקאטש זצ"ל והספידו כדברים האלו שאמר אביו ה'דרכי תשובה' ממונקאטש, ובסיימו דבריו געה כל העם בבכי. הפטיר ואמר: יהיו נא דמעות אלו כנסכים לעולה לרצון לפניו יתברך (תפארת הקדש, עמ' ט"ז).

מִלְבָּד עֵלַת הַתְּמִיד וּמִנְחַתוֹ תַעֲשֶׂוּ תְמִימִם

יְהִיו לָכֶם וְנִמְכְּרֵיהֶם: פ (במדבר כה, לא)

להוסיף מועדים

נכתבה פרשת קרבנות חג השבועות אחר של חג הפסח וקודם של ראש השנה, ובעוד שהן נכתבו בפרשה סתומה, נכתבה היא בפרשה פתוחה, וטעמא מאי.

ביאר האדמו"ר מביאני שליט"א, שרמז יש בזה. שלכן אחרי חג השבועות נשאר מקום פנוי, פרשה פתוחה, לפי שעתידים להיכנס כאן עוד שני מועדים, והם שבעה עשר בתמוז ותשעה באב שלעתיד לבוא יתהפכו לששון ולשמחה ולמועדים טובים (עי' פס"ר סי' פ"ב וילק"ש, איכה רמז מהרמ"ג ועי' ליקו"ט, כי משא ד"ה ויאמר חג). לכן מותרים את הפרשה פתוחה עבורם.

ברכת מזל טוב

קדם העסקן הדגול, ידיד אבינו ז"ל וידיד המשפחה, רודף צדקה וחסד איש אמונו של כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק מפשעווארסק שליט"א הרה"ח הנגיד המפואר ר' שבתי הלוי האפפמן שליט"א, ראש חברה קדישא גוש"א מחזיקי הדת אנטווערפן לרגל שמחת קשרי השידוכין של נכדו ה'ב' המו"מ בתורה וחסידיות חתנו אברהם יודא שטערן נ"י עב"ג נכדת הרבני המפואר בתורה וחסידיות ידיד אבינו ז"ל הרה"ח ר' ישעיה הלוי ניכבורג ז"ל עניב הגשפן בעניב הגפן, יזכה מע"כ לראות מהם ויז"ח רוב נחת וכל טוב סלה כעתירת: אברהם משה קראוס אבד"ק וואגאש וכל משפ' קראוס-לונדון

משיעורי הספר - על פרשת פינחס

טענת בנות צלפחד לפני משה

והמסתעף לדין יבום באשת במשומד ולדין 'מחלל שבת בפרהסיא'

א. טענת בנות צלפחד ב. דין יבום במחלל שבת בפרהסיא ג. המקושש חילל שבת 'בפרהסיא' ד. ספק משה בחיוב מיתה למקושש - בפרהסיא או גם בצנענה ה. משומד בגין חילול שבת פעם אחת ו. 'מקושש' לשם שמושי תכונן' ז. צלפחד עשה תשובה קודם שמת ת. הסטור מיבום אינו אלא במשומד גמור ט. דין 'פרהסיא' כשסברו ישראל שפטורים מן המצוות

תמידין דלמחר ומוספין דהאינא

והמסתעף לגדרי 'אין מעבירין על המצוות'

א. מצוה קלה שלפניו ומצוה חמורה שלאחר זמן, איזו קודמת ב. דחייב באותה מצוה, ודחייית מצוה מפני חברתה ג. 'אין מעבירין' - ממצוה למצוה, ומחפצא לחפצא באותה מצוה ד. 'אין מעבירין' כשכא להורר במצוה ה. סברת הרדב"ז היא עצמה הספק בגמרא במנחות ו. דחייית הקרבת קרבן ממשמר למשמר ז. 'אין מעבירין על המצוות' במקום ספק עניב הגשפן ב. מצוות 'תמיד' אף של מחר הוי ששל היום, מחמת תמידותה ט. משום מצוות 'ביקור' חשיבא מצוה של היום

לרשימת החנויות בהן ניתן להשיג את הספר, לקבלת דוגמא ופרטים נוספים ניתן לפנות לדוא"ל:

shiurey.r.d@gmail.com

אם הגלין אתו מניע לאזור מטרירכס, או שקיימת בעיה אחרת בחפצה נא הייט לטס' 690035-0527, או שלחו מייל לכתובת דוא"ל: shiurey.r.d@gmail.com

© כל הזכויות שמורות למכון 'אור חדש' ירושלים. לקבלת הגליונות, הערות, תרומות והצגות ניתן לפנות בכתבות דוא"ל ת"ל

זמני השיעורים והדרשות בימות החול ובשבתות בביהמ"ד 'ארי שבחבורה', ארגון 4 ירושלים

- 6:15 - שיעור בתלמוד ירושלמי, מנחה ער"ש: 10 דק' לאחר זמן הרה"ג
6:35 - שיעור דף היומי בכלי, לאחמ"כ תפילת שחרית, אחר תפילת שחרית שיעור בחוסר רש"י
ירושלמי בשעת 21:15 שיעור בספ"ק שפת אמת

נציבי מכון 'אור חדש' אשר נשא לכם אותם להיות עמודי התווך ופרטנו המכון בהפצת טעויות התורה והחסידות אלה יעמדו על הברכה

- הרב שלמה חנוך אברמציץ ומשפחתו שיחיו פלעטבוש - ניו יורק
הרב אליעזר דוד איצקוביץ ומשפחתו שיחיו ברוקלין - ניו יורק
הרב ירמיה בראך ומשפחתו שיחיו ברוקלין - ניו יורק
הרב חיים אברהם בראך ומשפחתו שיחיו ליקוד - ניו ג'רזי
הרב ישראל שמעון בריקמן ומשפחתו שיחיו ברוקלין - ניו יורק
הרב יהודה לייב אברהם גוטמן ומשפחתו שיחיו ברוקלין - ניו יורק
הרב יוסף גליקסמן ומשפחתו שיחיו ברוקלין - ניו יורק
הרב אברהם יעקב גרינשטיין ומשפחתו שיחיו פלעטבוש - ניו יורק
הרב ידידיה גרינשטיין ומשפחתו שיחיו ברוקלין - ניו יורק
הרב שלמה הלר ומשפחתו שיחיו ליקוד - ניו ג'רזי
הרב אלימלך טבק ומשפחתו שיחיו ליקוד - ניו ג'רזי
הרב משה טבק ומשפחתו שיחיו ליקוד - ניו ג'רזי
הרב מנדל טייטלבוים ומשפחתו שיחיו לנדון - אנגליה
הרב חיים בער יוסטמן ומשפחתו שיחיו ברוקלין - ניו יורק
הרב אהרן לב ומשפחתו שיחיו ירושלים - ישראל
הרב יעקב יוסף לב ומשפחתו שיחיו ברוקלין - ניו יורק
לעזרה רחמי אפרים מנחם בן הרה"ח אברהם יצחק לנדאו ז"ל נ"ע כ"ו בניסן תש"פ
הרב יעקב זעליג לנדאו ומשפחתו שיחיו ברוקלין - ניו יורק
הרב דוד מרגלית ומשפחתו שיחיו לנדון - אנגליה
הרב יעקב מאיר פיגא ומשפחתו שיחיו ליקוד - ניו ג'רזי
הרב מרדכי צבי קאמן ומשפחתו שיחיו לנדון - אנגליה
הרב אברהם משה קראוס ומשפחתו שיחיו לנדון - אנגליה
הרב יעקב קריימן ומשפחתו שיחיו ברוקלין - ניו יורק
הרב שמואל שחורי ומשפחתו שיחיו ברוקלין - ניו יורק
הרב מרדכי יהודה הלוי קליין ומשפחתו שיחיו ברוקלין - ניו יורק
הרב יוסף שטרייכר ומשפחתו שיחיו ברוקלין - ניו יורק
הרב נחום צבי שירמן ומשפחתו שיחיו קניון - ניו יורק

עבור הרחבת הפעילות בע"ה מכון 'אור חדש', ערכים עורכים תורניים במשרות שונות: עריכה ראשית, דרוש, חסידות, פרפראות, ועוד
ניסיון חובה (לכל הפחות שנים שתי תחת מפקחים)
עמידה בלוחות זמנים
שיאפה לשלמות, איכות דיוק
יכולת עבודה בצוות
קדוה, משלב לשוני גבוה, התנסחות והבעה
הכרה טובה של כלי העבודה (תור, אצטרף, פריקט שחית, ודוא"ל)
ניתן לשלוח פרטים, בתוספת דוגמאות לדוא"ל: shiurey.r.d@gmail.com
לכתוב בשורת הנושא: הצעת מועמדות - כשם מלא

ניתן לשמוע את שיעורי מורנו הרב שליט"א בטלפון: 073-321-1945
ובארה"ב בטלפון: 8021-456-1917
* לשירותי חי' | שלוחה 1-2 | דף היומי בכלי
שלוחה 2-2 | דף היומי וירושלמי | שלוחה 3-2 | חומש רש"י
שלוחה 4-2 | שפת אמת | שלוחה 5-2 | ענינים שונים
וענינים דיוסא | שלוחה 2-1 | שפת אמת לה"ק
שלוחה 3-1 | עין ופילפול בפרשת השבוע
יעוץ: יגאל ג. 0527130217

